

Nakijkblad Nederland

1. Omcirkel per stelling of dit het geval is in het Nederland of niet.

De democratie in Nederland		
1. Er zitten vertegenwoordigers van een bepaalde stad of streek in het parlement.	JA	NEE
2. Het percentage zetels van een partij loopt gelijk op met het percentage stemmen dat ze haalt. Ook partijen die bijvoorbeeld maar 3% van de stemmen halen, komen in het parlement.	JA	NEE
3. Na de verkiezingen is meteen duidelijk welke partij de regering gaat vormen.	JA	NEE
4. De burgers kiezen zelf de (minister-) president en de burgemeester.	JA	NEE
5. Er is geen koning of koningin, want die is niet democratisch gekozen.	JA	NEE
6. De burgers kunnen de baas van de politie in hun woonplaats kiezen.	JA	NEE
7. De politieke partijen moeten veel samenwerken en compromissen sluiten.	JA	NEE
8. De gekozen volksvertegenwoordigers nemen de besluiten en er worden (bijna) nooit referenda gehouden.	JA	NEE
9. Er wordt veel overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven.	JA	NEE

2. Enkele voordelen van het democratische stelsel in Nederland:

- Elke stem die uitgebracht wordt bij verkiezingen, is relevant. Er gaan weinig stemmen verloren en het parlement is een mooie afspiegeling van de verschillende ideeën, verlangens en identiteiten die onder alle kiezers leven. Ook als je op een kleine partij stemt, wordt jouw stem in de Tweede Kamer gehoord.
- Nieuwe partijen kunnen relatief makkelijk toetreden tot de Tweede Kamer, omdat er geen kiesdrempel is.
- Doordat er veel wordt overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven, zijn over het algemeen meer mensen het eens met de plannen die door de politiek gemaakt worden.

3. Enkele nadelen van het democratische stelsel in Nederland:

- Veel kleine partijen in de Tweede Kamer; versplintering.
- Veel mensen weten niet waar de vele verschillende politieke partijen voor staan en met welke partij ze de meeste overeenkomsten hebben qua standpunten.

- Er zijn veel partijen nodig voor een coalitie, waardoor de kabinetsformatie vaak lang duurt. En waardoor coalitiepartijen ook tussentijds geregeld moeten onderhandelen om tot overeenstemming te komen. Dit leidt tot stroperigheid.¹
- Er is weinig band tussen kiezers en gekozenen (veel Kamerleden zijn bij de kiezers onbekend). In een districtenstelsel, waar vanuit elk district 1 vertegenwoordiger wordt gekozen in de Tweede Kamer, kan die band groter zijn.

Nakijkblad Verenigd Koninkrijk

1. Omcirkel per stelling of dit het geval is in het Verenigd Koninkrijk of niet.

De democratie in het Verenigd Koninkrijk		
1. Er zitten vertegenwoordigers van een bepaalde stad of streek in het parlement.	JA	NEE
2. Het percentage zetels van een partij loopt gelijk op met het percentage stemmen dat ze haalt. Ook partijen die bijvoorbeeld maar 3% van de stemmen halen, komen in het parlement.	JA	NEE
3. Na de verkiezingen is meteen duidelijk welke partij de regering gaat vormen.	JA	NEE
4. De burgers kiezen zelf de (minister-) president en de burgemeester.	JA	NEE
5. Er is geen koning of koningin, want die is niet democratisch gekozen.	JA	NEE
6. De burgers kunnen de baas van de politie in hun woonplaats kiezen.	JA	NEE
7. De politieke partijen moeten veel samenwerken en compromissen sluiten.	JA	NEE
8. De gekozen volksvertegenwoordigers nemen de besluiten en er worden (bijna) nooit referenda gehouden.	JA	NEE
9. Er wordt veel overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven.	JA	NEE

2. Enkele voordelen van het democratische stelsel in het Verenigd Koninkrijk:

- De kans is groot dat één enkele partij een absolute meerderheid in het parlement verovert. Zij kan dan alleen regeren. De winnende partij levert de 'prime minister' en stelt een regering samen die bestaat uit leden van de eigen partij. Dit is voor de kiezers een overzichtelijke situatie.
- Inwoners voelen zich mogelijk meer vertegenwoordigd door de parlementariërs, omdat er een afgevaardigde is gekozen uit hun district.

3. Enkele nadelen van het democratische stelsel in het Verenigd Koninkrijk:

¹ Prof. mr. Hansko Broeksteeg. Lage voorkeursdrempels, hoge kiesdijken.

<https://www.denederlandsegrondwet.nl/id/vi1dk1yerbwd/nieuws/lage-voorkeursdrempels-hoge-kiesdijken>

- De partij die alleen de macht verovert, heeft meestal niet de meerderheid van de kiezers achter zich. Dit komt door het districtenstelsel.
- Veel mensen worden niet goed vertegenwoordigd, doordat kleine partijen soms in geen enkel district de grootste partij worden. Dan wordt dat geluid helemaal niet gehoord in het parlement.

Nakijkblad Zwitserland

1. Omcirkel per stelling of dit het geval is in het Zwitserland of niet.

De democratie in Zwitserland		
1. Er zitten vertegenwoordigers van een bepaalde stad of streek in het parlement.	JA	NEE
2. Het percentage zetels van een partij loopt gelijk op met het percentage stemmen dat ze haalt. Ook partijen die bijvoorbeeld maar 3% van de stemmen halen, komen in het parlement.	JA	NEE
3. Na de verkiezingen is meteen duidelijk welke partij de regering gaat vormen.	JA	NEE
4. De burgers kiezen zelf de (minister-) president en de burgemeester.	JA	NEE
5. Er is geen koning of koningin, want die is niet democratisch gekozen.	JA	NEE
6. De burgers kunnen de baas van de politie in hun woonplaats kiezen.	JA	NEE
7. De politieke partijen moeten veel samenwerken en compromissen sluiten.	JA	NEE
8. De gekozen volksvertegenwoordigers nemen de besluiten en er worden (bijna) nooit referenda gehouden.	JA	NEE
9. Er wordt veel overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven.	JA	NEE

2. Enkele voordelen van het democratische stelsel in Zwitserland:

- Voor de verkiezing van de Nationale Raad is elke stem, uitgebracht bij verkiezingen, relevant. Er gaan weinig stemmen verloren en de Nationale Raad is een mooie afspiegeling van de verschillende ideeën, verlangens en identiteiten die onder alle kiezers leven. Ook als je op een kleine partij stemt, wordt jouw stem gehoord.
- Doordat er veel wordt overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven, zijn over het algemeen meer mensen het eens met de plannen die door de politiek gemaakt worden.
- Burgers worden ook rechtstreeks nog gehoord, via referenda.

3. Enkele nadelen van het democratische stelsel in Zwitserland:

- Veel partijen in de Nationale Raad; versplintering. Veel mensen weten niet waar de vele verschillende politieke partijen voor staan en met welke partij ze de meeste overeenkomsten hebben qua standpunten.
- Vier partijen moeten altijd samenwerken in een coalitie. Dit zorgt ervoor dat niet de partij die de grootste wordt haar idealen kan uitvoeren, maar dat er compromissen moeten worden gesloten.
- Er is een relatief lage opkomst bij verkiezingen, doordat voor burgers de parlementsverkiezingen minder belangrijk zijn: er is voor hen altijd nog de mogelijkheid om bij belangrijke politieke kwesties hun stem te laten horen middels een volksraadpleging.
- Veel besluiten in het parlement zijn niet definitief, maar moeten aan een volksraadpleging worden onderworpen. Dat kan voor vertraging zorgen.

Nakijkblad Verenigde Staten

1. Omcirkel per stelling of dit het geval is in de Verenigde Staten of niet.

De democratie in de Verenigde Staten		
1. Er zitten vertegenwoordigers van een bepaalde stad of streek in het parlement.	JA	NEE
2. Het percentage zetels van een partij loopt gelijk op met het percentage stemmen dat ze haalt. Ook partijen die bijvoorbeeld maar 3% van de stemmen halen, komen in het parlement.	JA	NEE
3. Na de verkiezingen is meteen duidelijk welke partij de regering gaat vormen.	JA	NEE
4. De burgers kiezen zelf de (minister-) president en de burgemeester.	JA	NEE
5. Er is geen koning of koningin, want die is niet democratisch gekozen.	JA	NEE
6. De burgers kunnen de baas van de politie in hun woonplaats kiezen.	JA	NEE
7. De politieke partijen moeten veel samenwerken en compromissen sluiten.	JA	NEE
8. De gekozen volksvertegenwoordigers nemen de besluiten en er worden (bijna) nooit referenda gehouden.	JA	NEE
9. Er wordt veel overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven.	JA	NEE

Enkele voordelen van het democratische stelsel in de Verenigde Staten:

- De kans is groot dat één enkele partij een absolute meerderheid in het parlement veroverd. Zij kan dan alleen regeren. De winnende partij stelt een regering samen die bestaat uit leden van de eigen partij. Dit is voor de kiezers een overzichtelijke situatie.

- Inwoners voelen zich mogelijk meer vertegenwoordigd door de parlementariërs, omdat er een afgevaardigde is gekozen uit hun district.

Enkele nadelen van het democratische stelsel in de Verenigde Staten:

- De partij die alleen de macht veroverd, heeft meestal niet de meerderheid van de kiezers achter zich. Dit komt door het districtenstelsel.
- Veel mensen worden niet goed vertegenwoordigd, doordat iets kleinere politieke partijen in geen enkel district de grootste partij worden. Dan wordt dat geluid helemaal niet gehoord in het parlement.

Nakijkblad Duitsland

1. Omcirkel per stelling of dit het geval is in Duitsland of niet.

De Democratie in het Verenigd Koninkrijk		
1. Er zitten vertegenwoordigers van een bepaalde stad of streek in het parlement.	JA	NEE
2. Het percentage zetels van een partij loopt gelijk op met het percentage stemmen dat ze haalt. Ook partijen die bijvoorbeeld maar 3% van de stemmen halen, komen in het parlement.	JA	NEE
3. Na de verkiezingen is meteen duidelijk welke partij de regering gaat vormen.	JA	NEE
4. De burgers kiezen zelf de (minister-) president en de burgemeester.	JA	NEE
5. Er is geen koning of koningin, want die is niet democratisch gekozen.	JA	NEE
6. De burgers kunnen de baas van de politie in hun woonplaats kiezen.	JA	NEE
7. De politieke partijen moeten veel samenwerken en compromissen sluiten.	JA	NEE
8. De gekozen volksvertegenwoordigers nemen de besluiten en er worden (bijna) nooit referenda gehouden.	JA	NEE
9. Er wordt veel overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven.	JA	NEE

2. Enkele voordelen van het democratische stelsel in Duitsland:

- Doordat er een kiesdrempel is van 5%, is er iets minder versplintering dan in Nederland.
- Omdat er deels een meerderheidssysteem en deels een evenredig systeem wordt gebruikt, combineert dit systeem de voordelen en de duidelijkheid van het Britse systeem met het evenredige principe waarin geen stemmen verloren gaan. Het

combineert ook de lokale band tussen kiezers en verkozenen met een proportioneel resultaat.²

- Doordat er veel wordt overlegd tussen politiek, organisaties en bedrijven, zijn over het algemeen meer mensen het eens met de plannen die door de politiek gemaakt worden.

3. Enkele nadelen van het democratische stelsel in Duitsland:

- Het is een complex kiessysteem, omdat er deels een meerderheidssysteem en deels een evenredig systeem wordt gebruikt. Voor kiezers is het daarom niet zo duidelijk wie er om welke reden en op welke manier uiteindelijk gekozen wordt.
- Meerdere partijen moeten altijd samenwerken in een coalitie. Dit zorgt ervoor dat niet de partij die de grootste wordt haar idealen kan uitvoeren, maar dat er compromissen moeten worden gesloten.
- Nieuwe partijen kunnen door de kiesdrempel van 5% minder makkelijk toetreden en hun geluid laten horen in het parlement.

---

² Politiek, een inleiding in de politieke wetenschappen; Kris Deschouwer en Marc Hooghe (2006)